

Sygn. akt **IV Pz 7/13**

POSTANOWIENIE

Dnia 29 marca 2013r

Sąd Okręgowy w Elblągu IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: **SSO Grażyna Borzestowska**

po rozpoznaniu w dniu **29 marca 2013r** w Elblągu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa **M. Ł.**

przeciwko **GRUPA (...) S.A. w W.**

o uznanie wypowiedzenia umowy o pracę za bezskuteczne

na skutek zażalenia wniesionego przez powoda

na postanowienie Sądu Rejonowego w Ostródzie

z dnia **28/02/2013r** sygnatura akt **IVP 42/13**

postanawia:

oddalić zażalenie

Sygn. akt IV Pz 7/13

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 28 lutego 2013r. Sąd Rejonowy w Ostródzie oddalił wniosek powoda o zwolnienie od kosztów sądowych.

W uzasadnieniu postanowienia Sąd Rejonowy stwierdził, że ocena sytuacji finansowej powoda w chwili złożenia przez niego pozwu, prowadzi do wniosku, iż był on w stanie, bez narażenia siebie i swojej rodziny na uszczerbek w koniecznym utrzymaniu, uiścić opłatę od pozwu, która została ustalona w wysokości 3.150 zł.

Sąd Rejonowy zauważył, że dochód 4 osobowej rodziny powoda wynosi miesięcznie około 6.650 zł, zaś wydatki związane ze spłatą kredytu, utrzymaniem domu i opłatami za media, kształtują się na poziomie 2.100 zł. Rodzinie powoda na bieżące utrzymanie pozostaje więc kwota około 4.500 zł. W ocenie Sądu, w świetle powyższego, wniosek powoda jest oczywiście bezzasadny, albowiem dochody rodziny powoda przekraczają dwukrotność średniego miesięcznego wynagrodzenia. Zwalnianie od kosztów sądowych osób znajdujących się w podobnej sytuacji materialnej oznaczałoby, że instytucja ta jest regułą, nie zaś wyjątkiem. Dlatego uwzględniając miesięczne dochody rodziny powoda i zestawiając je z miesięcznymi wydatkami stwierdzić trzeba, że powód bez najmniejszych problemów jest w stanie wyłożyć kwotę potrzebną na pokrycie kosztów sądowych, nawet uwzględniając fakt, że wydatku tego wcześniej nie planował.

Dodatkowo Sąd Rejonowy wskazał, że nie można z góry zakładać, iż po okresie wypowiedzenia powód straci źródło dochodu, albowiem może on znaleźć nowe zatrudnienie, które pozwoli mu na uzyskiwanie nawet wyższych

dochodów. Nadto Sąd Rejonowy zauważył, że w miesiącu styczniu 2013r. powód otrzymał wyższe wynagrodzenie aniżeli deklarowane, albowiem 4.509,13 zł, a więc jednorazowe wyłożenie kwoty 3.150 zł tytułem opłaty, z pewnością nie spowodowałoby niemożności, czy też trudności w zaspokojeniu koniecznych kosztów utrzymania powoda i jego rodziny. Sąd I instancji podkreślił również, że przy uzyskiwanych przez powoda i jego małżonkę dochodach, zdolność kredytowa powoda i jego rodziny jest znaczna.

Zażalenie na powyższe postanowienie złożył powód, domagając się zwolnienia od kosztów sądowych w całości. Powód zarzucił, że Sąd I instancji oceniając jego sytuację finansową dokonał sprzecznych ustaleń faktycznych z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego. W ocenie powoda, za przedmiot rozstrzygnięcia wniosku powoda, Sąd przyjął jedynie wykazany dochód powoda oraz jego małżonki, pomijając fakt licznych zobowiązań ponoszonych przez powoda. Nadto sugestie co do tego, iż powód może znaleźć lepiej płatną pracę, wydają się nie opierać na realiach, w których powodowi przyszło szukać nowego zajęcia, gdyż stopa bezrobocia w województwie (...) to ponad 22% w skali całego kraju. Istotnym jest również, że to nie powód zainicjował niniejsze postępowanie, lecz pozwany swoim zachowaniem zmusił powoda do wystąpienia na drogę sądową. Przez taki obrót spraw, powód nie był w stanie przygotować się finansowo do przedmiotowego postępowania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie jako nieuzasadnione podlega oddaleniu.

W pierwszej kolejności zauważyć należy, że co do zasady postępowanie sądowe jest odpłatne. Wyjątkiem od powyższej zasady są regulacje zawarte w art. 100 - 102 ustawy z dnia 28.07.2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U.Nr 90, poz. 594), które odnoszą się do instytucji zwolnienia od kosztów sądowych.

Art. 102 ust. 1 ww. ustawy stanowi, że zwolnienia od kosztów sądowych może się domagać osoba fizyczna, jeżeli złoży oświadczenie, z którego wynika, że nie jest w stanie ich ponieść bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny.

Instytucja zwolnienia od kosztów sądowych przewidziana w powyższym przepisie należy do tzw. prawa ubogich. Przesłanką do skorzystania z niej jest taka sytuacja majątkowa strony, która uniemożliwia jej uiszczenie w całości lub w części należnych kosztów sądowych bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny. Zwolnienie od kosztów sądowych jest więc odstępstwem od zasady odpłatności postępowania sądowego w interesie osób słabszych ekonomicznie, umożliwiając im realizację konstytucyjnego prawa do sądu.

W utrwalonym stanowisku judykatury podkreśla się jednak, że ubiegający się o taką pomoc winien w pierwszej kolejności poczynić oszczędności we własnych wydatkach, do granic zabezpieczenia koniecznych kosztów utrzymania siebie i rodziny. Dopiero gdy poczynione w ten sposób oszczędności okażą się niewystarczające, może zwrócić się o pomoc państwa.

W ocenie Sądu Okręgowego oświadczenie złożone przez powoda, jak i dane zawarte w jego wniosku o zwolnienie z opłaty, nie pozwalały na inną ocenę niż przyjęta przez Sąd meriti.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że powód nie kwestionował ustalenia Sądu Rejonowego odnoszącego się do wysokości dochodu powoda i jego małżonki a jedynie zarzucił, że Sąd oddalając wniosek skoncentrował się jedynie na tych dochodach, pomijając w zupełności fakt obowiązku spłaty licznych zobowiązań wskazanych przez powoda.

W ocenie Sądu Okręgowego powyższy zarzut jest bezpodstawny, albowiem Sąd Rejonowy dokonał prawidłowego zestawienia i wyczerpującej analizy zarówno dochodów, jak i wydatków wskazywanych przez powoda, podkreślając jednocześnie fakt otrzymania przez powoda w styczniu 2013r. wynagrodzenia znacznie przekraczającego deklarowany przez niego dochód. Sąd Okręgowy w pełni podziela stanowisko Sądu I instancji, iż przy tak ukształtowanej sytuacji materialnej powoda i jego rodziny, powód był w stanie ponieść koszty sądowe związane z wniesieniem pozwu. Oczywiście biorąc pod uwagę, iż wypowiedzenie umowy o pracę powód otrzymał w miesiącu styczniu i jeszcze w

tym miesiącu wytoczył powództwo, można przyjąć, że nie miał on zbyt wiele czasu na przygotowanie się do procesu, który to obowiązek ciąży na każdej osobie noszącej się z zamiarem zainicjowania postępowania sądowego. Niemniej jednak, jak już wyżej wskazano, ocena sytuacji powoda daje podstawy do przyjęcia, że w momencie wytoczenia powództwa był on w stanie zabezpieczyć kwotę, jaką winien uiścić tytułem opłaty. Nikt też nie neguje, że na powodzie ciążyą comiesięczne zobowiązania, w tym spłata kredytu. Niemniej jednak powyższa okoliczność nie może stanowić przesłanki predestynującej go do uzyskania wnioskowanego zwolnienia od kosztów sądowych. Nie można bowiem przyjmować by zobowiązanie wobec banku, choćby zaciągnięte jeszcze przed zmianą sytuacji materialnej powoda, uzyskiwało pierwszeństwo w zaspokojeniu przed należnościami Skarbu Państwa, jakimi są opłaty sądowe. Jeszcze raz w tym miejscu należy podkreślić, że z instytucji zwolnienia od kosztów sądowych może skorzystać strona, która nie jest w stanie ponieść kosztów bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny, lecz chodzi tu o uszczerbek godzący w podstawowe potrzeby życiowe strony i jej rodziny. Zwolnienie od kosztów sądowych może być więc udzielane wyjątkowo, w szczególnie uzasadnionych okolicznościach, osobom nie mającym jakichkolwiek możliwości opłacania tych kosztów.

Oczywiście Sąd nie neguje także, że po utracie pracy sytuacja finansowa powoda ulegnie pogorszeniu i nie można z całą stanowczością założyć, że znajdzie on w krótkim czasie zatrudnienie, lecz tak samo nie można przyjmować odwrotnej sytuacji.

Odnosząc się zaś do twierdzenia, iż to pozwany swoim zachowaniem zmusił powoda do wstąpienia na drogę sądową, co wiąże się z koniecznością ponoszenia przez powoda kosztów sądowych, wskazać należy, iż w przypadku pozytywnego dla powoda rozstrzygnięcia, po stronie pozwanego ciążyć będzie obowiązek zwrotu na wniosek powoda niezbędnych kosztów procesu.

W świetle powyższego Sąd Okręgowy w pełni podzielił ocenę oświadczenia majątkowego i dokumentów złożonych przez powoda przedstawioną przez Sąd Rejonowy w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia, prowadzącą do wniosku, że stan majątkowy powoda nie daje podstaw do pozytywnego rozpoznania jego wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy oddalił zażalenie powoda, stosownie do art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c.